

Forfatter: Gyldenstjerne, Mogens

Titel: BREV TIL: Friis, Johan FRA: Gyldenstjerne, Mogens (1531-05-09)

Citation: Gyldenstjerne, Mogens: "BREV TIL: Friis, Johan FRA: Gyldenstjerne, Mogens (1531-05-09)", i *Breve til og fra Mogens Gyldenstjerne og Anne Sparre (1. bind)*, TRYKT HOS NIELSEN & LYDICHE (AXEL SIMMELKIÆR), s. 20. Onlineudgave fra Danmarks Breve: <https://tekster.kb.dk/text/letters-000743146-001-shoot-L0007431460010026.pdf> (tilgået 26. april 2024)

Anvendt udgave: Breve til og fra Mogens Gyldenstjerne og Anne Sparre (1. bind)

Ophavsret: Materialet er fri af ophavsret. Du kan kopiere, ændre, distribuere eller fremføre værket, også til kommercielle formål, uden at bede om tilladelse. Husk altid at kreditere ophavsmanden.

[Læs Public Domain-erklæringen](#)

Akershus, 9. Maj 1531.

Mogens Gyldenstjerne til Johan Friis.

Han har taget Nils Perssøn, der er kommet til Landet til sin Søster, Fru Anne, til Fange og har taget Borgen af ham, men ikke sat ham i Jærn eller Taarn. Spørger, om Kongen vil have ham sendt til Danmark. Beder om Nedsættelse af Afgiften af Lenet, da han ellers ikke kan holde saa mange Folk. Bisperne kommer næppe til Herredagen. Om hans Strid med Bispen af Hamar om noget Bondejord. Fru Anne beder om at beholde et af de Sogne, som Oluf Galle har haft og som ligger til Akershus; han under hende det gerne. Klager over, at Esge Bille gør ham Hinder paa det Len Rabygdelaag. Om en Mand i Esge Billes Len, der vil gøre Kong Christiern en Krejert.

Myn gans venlig helse, oc hues ieg stedis got forma, altiit met Gud. Siinderlige gode ven, kere Johan Friis, mattw vyde, nogen dage efter ieg kom hyt tyl slottet, fiich ieg at vyde, tet Nyls Perssen skulle vere kommen hyt tyl landet oc vere hos hans syster frw Anne. Hafde ieg strax myn suene efter hanom, ty førde hanom hyth; sa har ieg icke set hanom entten i torn eller iern, doch taget stercke forplycht oc borgen for hanom, tet hand skal icke anders steds vere eller gøre, en som ieg vyd, tyl ieg fanger k. mt. vyllige her om at vyde, om hans nade vore begerends, tet hand skulle komme ter ned, sa hanom icke blyffuer noget forfang eller skade giort pa hans lyf. Penynge skattes hanom icke mange af. Ty, som haffue hans gos, kand ske ty vylle vel rade tyl, hand komme af dagen; doch vylle icke ieg gerne vere ten, som skulle gyffue nogen rydermandsmand pa flesks. 21 bencken, ty skulle icke faen, vyste ieg tet; ty beder ieg teg, rad tet beste ter vdy, oc ieg fanger myn hers forvaryng i sa made, at hanom kommer inttet tyl, om ieg skal sende hanom ned. Har ieg spurd hanom om alle erende; huad suar ieg har fat, tet sender nw tyl myn herris nade, tet fanger tw ter vel at sy.

Gode lohan, gode lohan Frys, kanttw alderiige tro, sa ille ieg er tyl fryds, som myn verelssse begyffuer seg for meg; ieg skal nw gyffue myn hers nade 100 r. gl. oc halt sagefald; nw trøster icke ieg at holle sa møget folck, tet ieg skal ladet tyl af mit oc sette meg i geld oc fare her i landet oc ventte meg føge gaffuen eller tack, oc kommer ter noget vfyrd pa, oc ieg haffuer icke folck, som nw vel tyl fare ter kome vyl, ta er ieg bedragen, som tw vel bessynde kant. Vore ter rad tyl, at ieg kwne haffue fat nagen hielp ter i riiget, tw vylle haffue betenckt meg met tet beste; eller om ter er icke andet at bekome, myn her n. vylle offuersee tenne afgyft met meg tette ar, sa ieg kand holle folck hans n. oc rygene tyl bestand. Ter som hans nade tet icke gøre vyl, far ieg at offer- gyffue folcket en part, sa vyl ieg en lade sa sta hen, tyl ieg fanger suar igen; sa vyl ieg sette stefne efter effene; men vyste ieg noget tyl at ty, ieg vylle icke tøffue her lenge, tet er icke got oc offuergyffue tet, men har, før men forvyd seg noget ter ter(!) igen. Ver pa mit beste, som ieg troer teg tyl, oc forfar meg tenne leglighet, oc skryff meg met tet første suor igen oc del altiit tyt gode rad met meg. Myn lyd er tyl ingen vden her Mogens Gøye oc teg; vden i vylle tencke mit beste hos ty ander, for- blyffuer tet vel. Doch har ieg oc screffuet mester Claus cansseleren noget tyl om tenne menyng, at hand icke vyl føre andet en got tyl myn talle; ty skryffue nw, tisse bysper oc vylle komme tyl herredag; alt vyl ieg set, før ieg troret. Syger Nyls, hand troer icke, tet ercke bysper kommer ned; bysper af Hammer har nw fat breffs. 22 pa ten bunde lød, som myn h. n. gaf befalling, ieg skulle ha bref, oc ieg icke vylle gyffue hundred gylden mestet ter for. Er ingen tyng, myn hers nade kwne mer hiille almwgen met en vnde tenom ten fryhet, som gamel sedvøn har vert, oc haffue ty hærtug Karstens dom, ty skulle niide altyng, tyl ty kome i rette met bysper, oc ingen bysp i Norge beger ten bunde lød vden hand i Hammer, oc er icke slyg en forreder tyl som hand er, oc mer har vert Danmarc imot af tet slag her i rygit; matte ieg kome for rette met hanom, vyl ieg efter Norgis lag vynde hanom af alt, hand eyger, tyl kronen, oc vere fredløs tyl met; en skal fa bref, tyl fare er tet, her blyff vnt en gang. K. mt. haffue icke fler her i ryget, men tør lyde pa, en vel gørs behof. Item haffuer frwne Anne vert hos meg oc begerdt, ieg vylle skryffue ffor hende, sa hwn matte beholle et af dy sogen, her Olluf Galle hafde; dy er tw; ieg har anammet tenom tyl slottet. Vylle myn h. n. vnde hende et, sage ieg gerne, eller oc ieg ska beholle tenom her tyl.

Gode lohan Frys, ram nw mit beste met ald tyng, som ieg troer teg tyl, oc vyl tet alt tiid goduylligen gerne forskiille oc fortyene met hues ieg got formaa, oc scryff meg doch et ord tyl, først teg kand steds bud, oc rad, biud altiit offwer meg som offue (!) tyn broder oc bessinderlige gode ven; oc er her nogen del, tw uydys at bruge meg vdy, haf meg vsparadt oc glem inttet, som tw har loffuet meg. Her met teg altiit Gud befallendes; hand spare swnd oc salliig. Datum ten 9. maij ar 1531 etc.

Mogens Gullenstern ritte.

Kere lahan Friis, mattw vyde, at Eske Bille gør meg altiit hynder pa tet len Rabiigelag; skal holle tiingen oc gøre afgyften oc hand haffue lenen, ta ma ieg syge ters. 23af; ieg har møget forlat for Eskes skiild myn tyd here, oc kand meg icke skøn ter for, skal tet gelle tags, ieg tør vere met tet len oc fler sa ner som hand. Skryf meg et ord tyl igen her om.

(Bagpaa: Seglet og Udskriften:)

Erlig oc velbiurdig man Johan Frijs, k. matz. secretter, gans venliig tylscreffuith.

(Ligeledes bagpaa med samtidig Haand to Rækker Navne, af hvilke 6 ere overstregede med samme Blæk:)

Her Magens Gøye. ¹⁾ Ask von Verde.
Her Magens Bille. Eric Hac. Melchior. ¹⁾ Hans Ericksen. ²⁾
Cantzeler. ¹⁾ Hartug Ad.
Docther. ¹⁾ Rolicke. ¹⁾
Per Ibsen. Cristoffer Otsen.
Eric Ericson. Brockenhuss. Cantzelerieth.

(Paa en indlagt Seddel med M. G.s Haand:)

Item bor ter en i Eske Bylles len, som vylle gøre k. Crestier en kreyger tyl hyelps i søn met ty ander skalck;
kwne ieg haffue fat myn hers n. befallyng oc lade hen-ttett. Tette skryffuer ieg ingen tyl vden teg.

R. A. D. K. Norske Indl. t. Reg. og henl. Sager.